

PEILJAAR
2022

BENCHMARK HUISHOUELIJK AFVAL

Koggenland

VERGELIJKING West-Friesland

SAMENVATTING

NVRD
Benchmark
Huishoudelijk
Afval

**Leren
door te
vergelijken**

Inhoud

Inleiding	3
Kernprestaties	4
Milieu	6
Kosten	12
Dienstverlening	13
Regievaardigheden	14
Bedrijfsvaardigheden	15
Basisgegevens	16

Datum: 6 oktober 2023
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo min mogelijk ongescheiden restafval (te realiseren door preventie, reparatie en hoogwaardig hergebruik) tegen zo laag mogelijke beheerkosten. De hoeveelheid restafval en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2022 hebben 116 deelnemers meegedaan die in totaal 183 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

In deze regiorapportage West-Friesland kunnen gemeenten en bedrijven van verschillende hoogbouwklassen zijn opgenomen.

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Aan ieder prestatiegebied is een aparte paragraaf gewijd waarin de belangrijkste prestatie-indicatoren zijn weergegeven. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het hoofdrapport.

Kernindicatoren

Hoe presteert Koggenland tov West-Friesland?

Milieu

	Koggenland	West-Friesland	
Restafval (kg/inw)	135	145	●

Kosten

Inzamelkosten restafval (€/aansl)	47	46	●
Inzamelkosten gft (€/aansl)	42	36	●
Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	279	269	●

Dienstverlening

Dienstverlening grondstoffen (score)	239	232	●
--------------------------------------	-----	-----	---

Regievaardigheden

Regievaardigheid (score)	12	16	●
--------------------------	----	----	---

Bedrijfsvaardigheden

Arbeidsproductiviteit restafval (mensuur/aansl)	0	0	
Arbeidsproductiviteit gft (mensuur/ aansl)	0	0	

Legenda

- = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

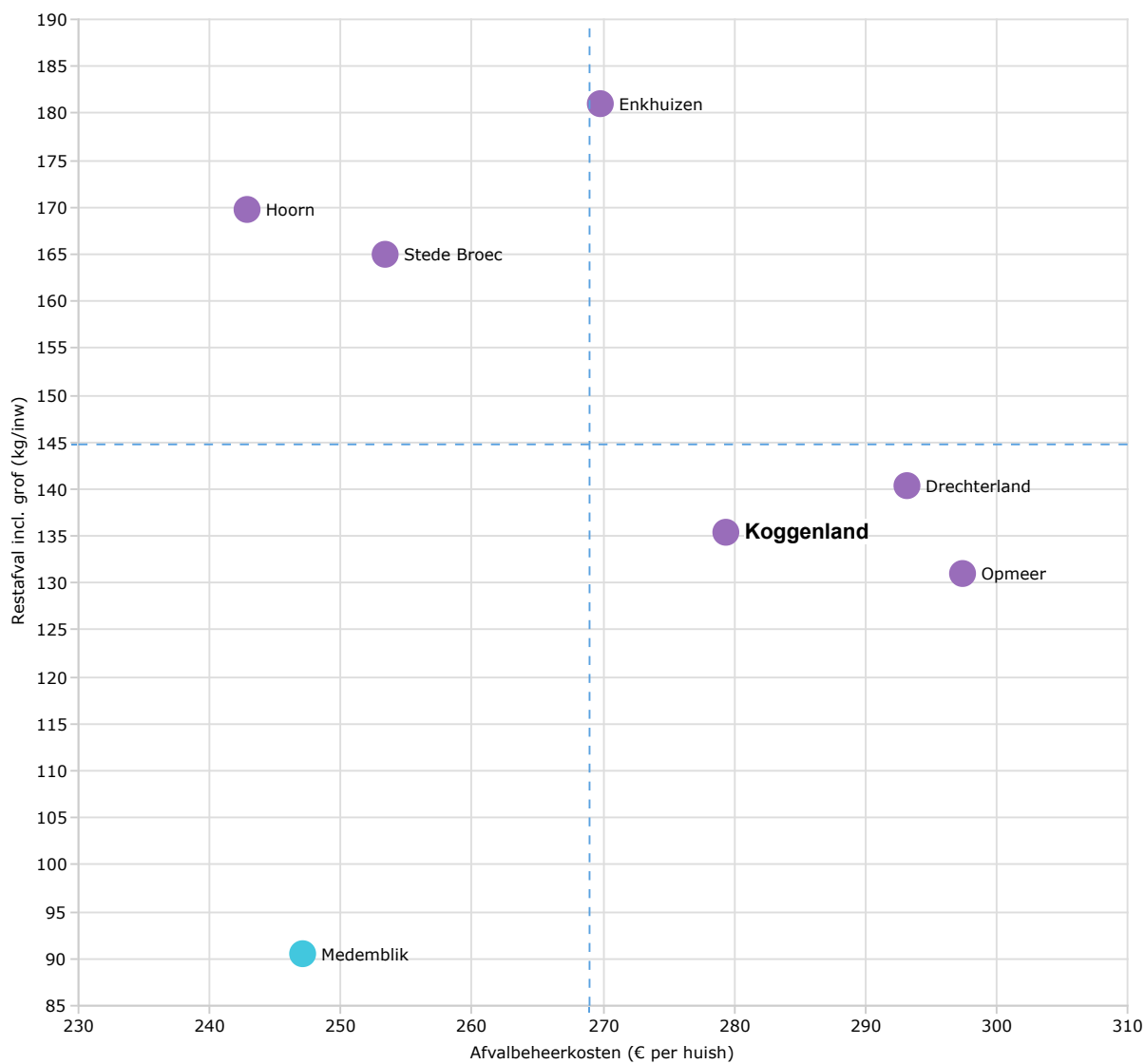
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemeoid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (max. 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle West-Friesland-gemeenten weergegeven, waarbij de hoeveelheid restafval is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

- Tariefdifferentiatie
- Servicedifferentiatie
- Tarief- en servicedifferentiatie
- Basis-systeem

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd: hoe meer of hoe vaker restafval wordt aangeboden, hoe meer een huishouden betaalt.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurniveau).

Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

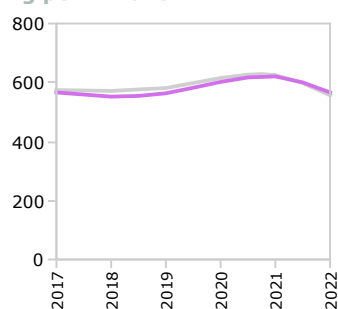
Milieu

Hoe presteert Koggenland op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval*, *afvalscheiding* en *restafval* ten opzichte van West-Friesland?

	Koggenland	West-Friesland	.
Huishoudelijk afval (kg/inw)	566	557	●
Afvalscheiding (%)	76%	74%	●
Restafval (kg/inw)	135	145	●

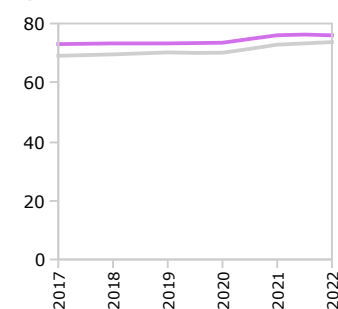
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

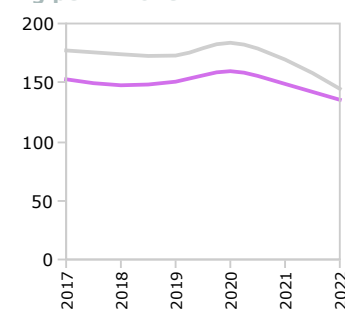
Afvalscheiding

%

Restafval

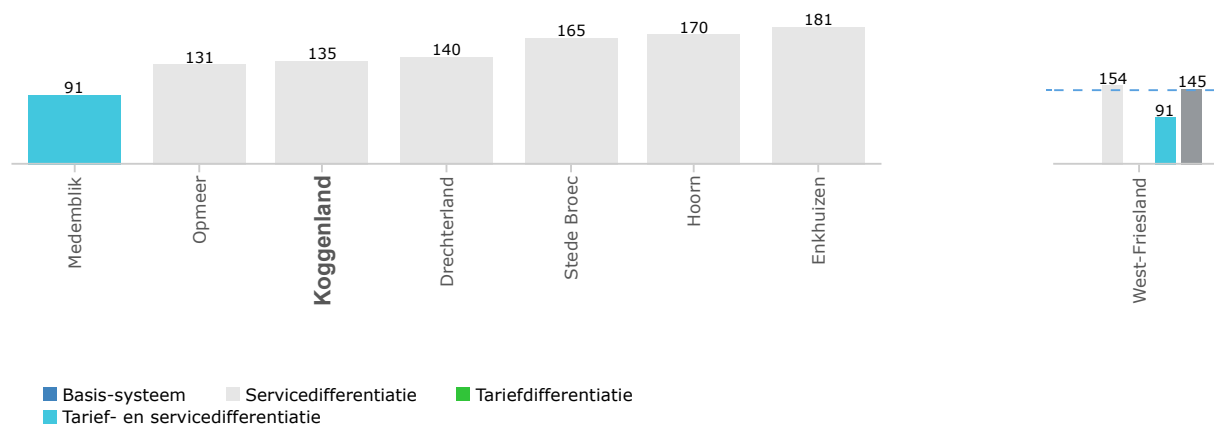
kg per inwoner

■ Koggenland
■ West-Friesland

Restafval

kg per inwoner

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval). Deze milieu-indicator kan worden vergeleken met de landelijke VANG-doelstelling.

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Koggenland	West-Friesland	.
Fijn restafval	122	121	●
Groente-, fruit- en tuinafval	135	120	●
Oud papier en karton	57	58	●
Plastic, metalen en drankenkartons	32	34	●
Glas verpakkingen	23	22	●
Textiel	3	3	●
Klein chemisch afval	2	2	●
Luiers	0	0	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Metalen uit bodemas	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	0	
Fijn huishoudelijk totaal	375	359	●
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	67%	66%	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	13	23	●
Grof tuinafval	26	26	●
Kringloopgoederen	0	0	
Oud IJzer	7	8	●
Elektr(on)ische apparatuur	7	8	●
Hout A en B	38	40	●
Hout C	6	6	●
Puin	53	54	●
Overig brongescheiden	26	27	●
Nagescheiden	15	13	●
Grof huishoudelijk totaal	192	198	●
Scheidings% grof huishoudelijk afval	93%	88%	●

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	566	557	●
----------------------------	-----	-----	---

Toelichting

Per materiaalstroom is weergegeven hoe Koggenland presteert ten opzichte van West-Friesland. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

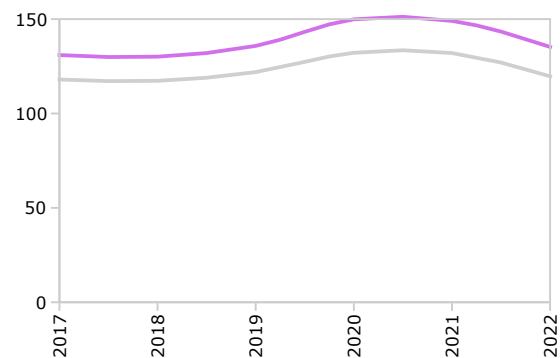
Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Koggenland zich in de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van West-Friesland.

Groente-, fruit- en tuinafval

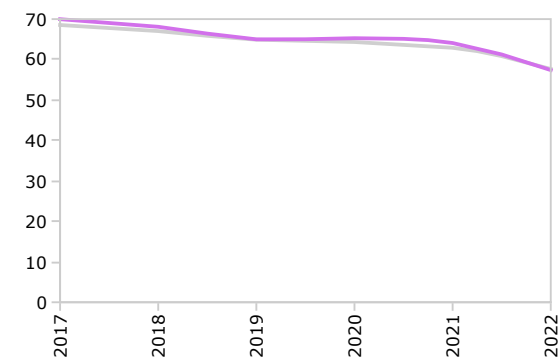
kg per inwoner

■ Koggenland
■ West-Friesland

Oud papier en karton

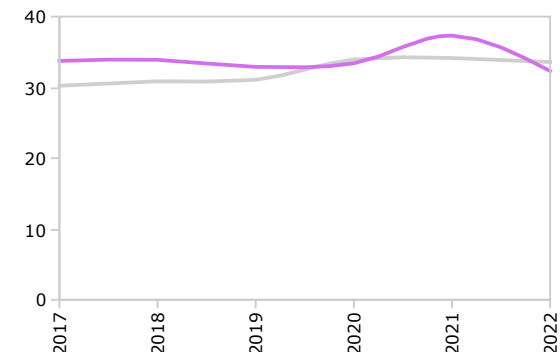
kg per inwoner

■ Koggenland
■ West-Friesland

Plastic, metalen en drankenkartons

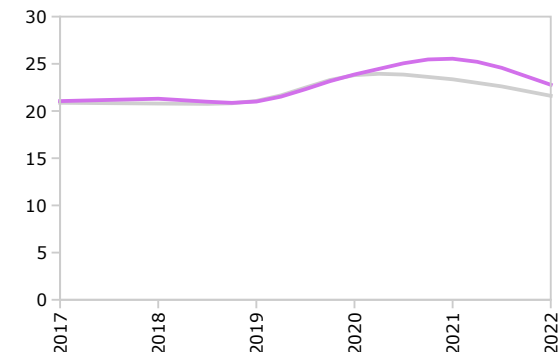
kg per inwoner

■ Koggenland
■ West-Friesland

Glas

kg per inwoner

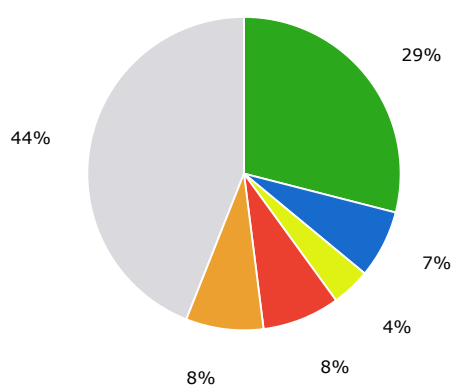

■ Koggenland
■ West-Friesland

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Koggenland	West-Friesland	.
Groente-, fruit- en tuinafval	35	40	●
Oud papier en karton	9	8	●
Plastic, metalen en drankenkartons	10	8	●
Glas verpakkingen	5	5	●
Textiel	10	7	●
Totaal	68	68	●

Koggenland heeft 68 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **56%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

CO₂-reductie

kg per inwoner

	Koggenland	West-Friesland	.
CO ₂ -reductie (kg/inw)	123	125	●

Toelichting

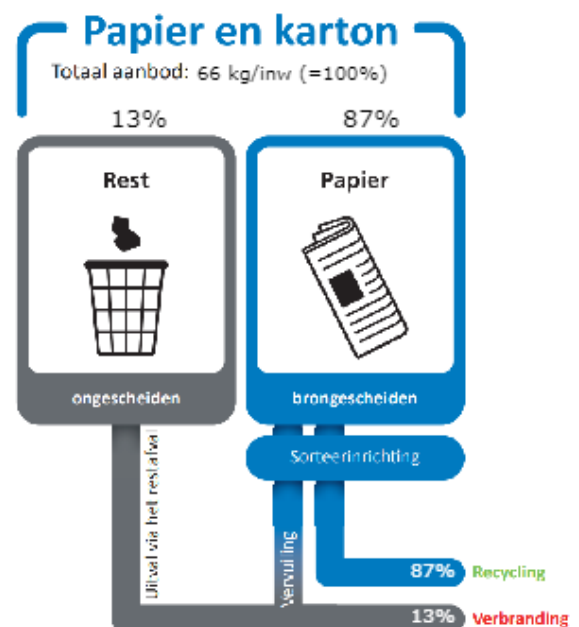
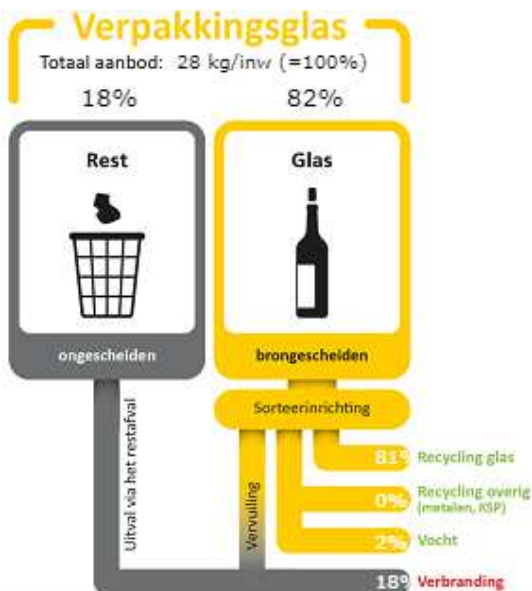
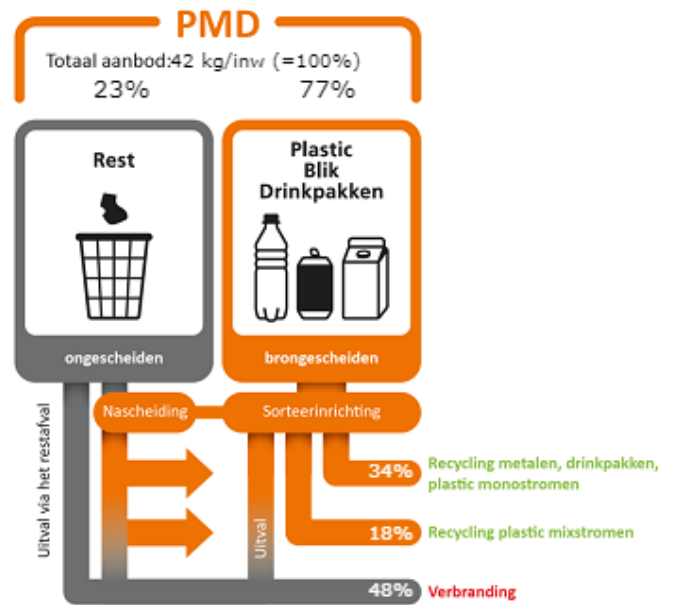
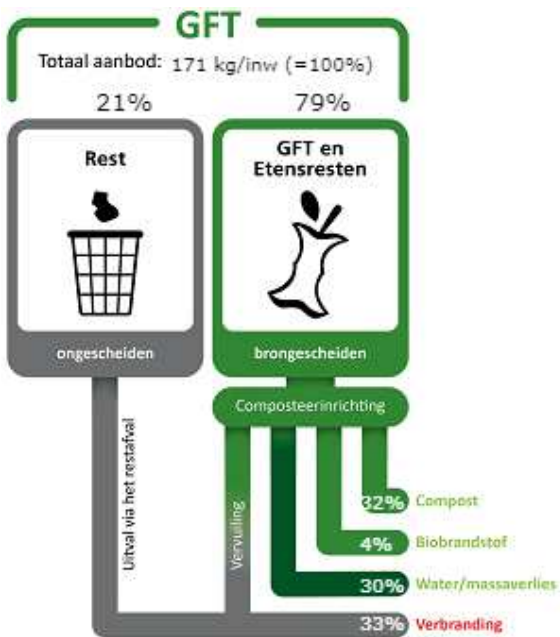
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht.

CO₂-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO₂ als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO₂-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

Grondstofketens in kaart

Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, wordt de grondstofketen ervan niet weergegeven.

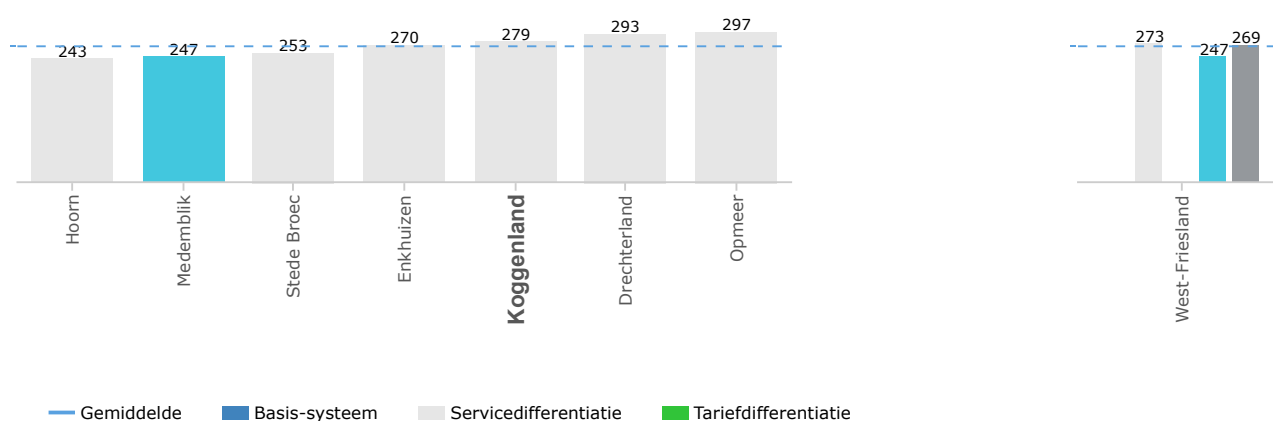

Kosten

€ per aansluiting

	Koggenland	West-Friesland	
Inzamelkosten	182	177	●
Overslag- en transportkosten	0	0	
Verwerkingskosten	79	76	●
Overige kosten	21	29	●
Vergoedingen Afvalfonds	-2	-13	
Totale afvalbeheerkosten	279	269	●

Totale afvalbeheerkosten

Inzamelkosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Koggenland	West-Friesland	
Fijn restafval	47	46	●
Groente-, fruit- en tuinafval	42	36	●
Oud papier en karton	28	26	●
Plastic, metalen en drankenkartons	21	24	●
Glas verpakkingen	3	4	●
Textiel	4	3	●
Grof huishoudelijk afval	36	36	●

€ per ton

	Koggenland	West-Friesland	
Fijn restafval	160	160	●
Groente-, fruit- en tuinafval	128	137	●
Oud papier en karton	203	195	●
Plastic, metalen en drankenkartons	270	309	●
Glas verpakkingen	56	83	●
Textiel	489	526	●

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

Inzamelkosten = de kosten die gemoeid zijn met de inzameling (tot aan overslag), exclusief overhead en winstopslag en BTW. Deze kosten bestaan uit personele kosten, voertuigkosten en kosten van inzamelmiddelen (kapitaallasten, beheer- en onderhoudskosten).

Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	Koggenland	West-Friesland	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	239	232	●
Dienstverlening restafval (score)	31	31	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	26	●
Oud papier en karton	26	22	●
Plastic, metalen en drankenkartons	13	14	●
Glas verpakkingen			
Textiel			
Fijn restafval	13	15	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	26	
Oud papier en karton	0	0	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	0	
Glas verpakkingen	456	623	●
Textiel	1065	1820	●
Milieustraat	9495	12069	●
Fijn restafval	36	38	●

Afvalscheiding gestapelde bouw

% gestapelde bouw waar gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en etensresten (gfe)		5%	
Oud papier en karton		76%	
Plastic, metalen en drankenkartons		30%	

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	18	19	●
Openingsuren doordeweeks	38	40	●
Openingsuren zaterdag	6	6	●

Regievaardigheden

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	Koggenland	West-Friesland	
Score regievaardigheden	12	16	●

Beleidsregie

	Koggenland
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✗
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✗
Er is een afvalpreventieplan of-paragraaf opgesteld	✗
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✓
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✗

Burgerregie

Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✓
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✓
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✓
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✓
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓
Met de mobiele app kun je een grofvuilafpraak maken	✓
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✗

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✓
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✗
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✓
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✗

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✗
De inzamel dienst doet aan circulaire inkoop	✗
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✗

Bedrijfsvaardigheden

Productiviteit afval- en grondstoffenbeheer

aantal mensuur per aansluiting

	Koggenland	West-Friesland	.
Fijn restafval	0	0	
Groente-, fruit- en tuinafval	0	0	
Oud papier en karton	0	0	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	0	
Glas verpakkingen	0	0	
Textiel	0	0	
Containerbeheer (cms)	0	0	
Grof afval halen	0	0	
Milieustraat	0	0	

Arbeidsproductiviteit inzameling

tonnage per mensuur

Fijn restafval	0	0	
Groente-, fruit- en tuinafval	0	0	
Oud papier en karton	0	0	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	0	
Glas verpakkingen	0	0	
Grof afval halen	0	0	
Milieustraat	0	0	

Voertuigproductiviteit inzameling

tonnage per voertuiguur

Fijn restafval	0	0	
Groente-, fruit- en tuinafval	0	0	
Oud papier en karton	0	0	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	0	
Glas verpakkingen	0	0	
Grof afval halen	0	0	

Toelichting

De productiviteit van de afvalinzameling wordt in drie indicatoren uitgedrukt:

Productiviteit afval- en grondstoffenbeheer = het aantal mensuur dat totaal wordt besteed aan de inzameling, overslag en transport van het huishoudelijk afval per huisaansluiting.

Arbeidsproductiviteit inzameling = tonnage dat per mensuur wordt ingezameld.

Voertuigproductiviteit inzameling = tonnage dat per tractie-uur wordt ingezameld.

Basisgegevens

Algemeen

	Koggenland	West-Friesland
Aantal inwoners	23048	30776
Aantal aansluitingen	9583	13402
Aandeel hoogbouw (in %)	16%	18%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)		
Jaartal restafvaldoelstelling		
Doelstelling afvalscheiding		
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling		
Doelstelling huishoudelijk afval		
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling		
Diftar	—	—
Restafval op afstand	—	—
Frequentieverlaging restafval	✓	—
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	—
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Uitsluitend nascheiding	—
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij gehaald en gebracht grof (verbouwings)restafval	—

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Afvalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/aansl)	353	347
Diftar-tarief restafval (in €/ 100 liter)	—	5
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	—
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. verbrandingsbelasting	120	120
Verwerkingstarief gft (€/ton)	66	66
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)	-140	-140
Verwerkingstarief glas (€/ton)		-52